

SILABUS PREDMETA

1. Studijski program: Opšte pravo
2. Vrsta i nivo studija: Osnovne akademske studije
3. Naziv predmeta: Ekološko pravo
4. Naziv predmeta na engleskom jeziku: Environmental law
5. Nastavnik Jelena Šogorov Vučković
6. Status predmeta: Izborni
7. Broj ESPB: 8
8. Semestar u kojem se sluša: V semestar
9. Uslov:
10. Cilj predmeta: Cilj predmeta jeste prenos znanja o: poreklu, razlozima i potrebama izučavanja ekološkog prava; principima na kojima se zasniva moderno svetsko i evropsko pravo zaštite životne sredine; značaju specifične terminologije; evropskom pravnom kontekstu i uticaju prava EU na nacionalne pravne sisteme; pitanjima prekogranične saradnje; najvažnijim instrumentima politike i prava zaštite životne sredine; institucionalnim

aspektima zaštite životne sredine; domaćem pravu zaštite životne sredine (stanje i razvojne tendencije); ključnim administrativnim instrumentima upravljanja zaštitom životne sredine.

11. Ishod predmeta: Očekuje se da savlađivanjem programa student uspešno može da:

- pokaže razumevanje značaja integracionih procesa u EU i njihovog uticaja na sistem zaštite životne sredine kroz sistem normi ekološkog prava u Republici Srbiji;
- samostalno nalazi relevantna pravna pravila o zaštiti životne sredine, pravilno tumači i primeni na adekvatan način u praksi;
- bude sposoban za dalje stručno usavršavanje, usavršavanje za naučno-istraživački rad i za premanentno obrazovanje i inovaciju znanja.

12. Osnovna literatura:

V. Zoltan, i T. Gajinov: Stanje i perspective ekološke regulative u Srbiji, Fakultet za evropsko pravno – političke studije, Novi Sad, 2011

13. Dopunska stručna literatura i internet izvori:

S. Bogdanović (ur.) Zaštita životne sredine Republike Srbije—Između politike i prakse približavanja EU; Novi Sad, 2008. A. Čavoški: Ekološko pravo, harmonizacija domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije, Institut za uredno pravo, Beograd, 2004.; A. Čavoški: Osnovi ekološkog prava Evropske unije, Pravni fakultet Univerziteta Union, Beograd, Službeni glasnik, 2007

14. Broj časova aktivne nastave: 60

15. Teorijska nastava: $2 \cdot 15 = 30$

16. Praktična nastava / stručna praksa: $2 \cdot 15 = 30$

17. Metode izvođenja nastave:

Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, Individualni i grupni radovi, interaktivni oblici nastave, prezentacije, diskusione grupe.

18. Ocenjivanja i provere znanja: maksimalan broj poena 100

Plan realizacije programa po nedeljama:

R.B.	REDNI BROJ RADNE NEDELJE	NAZIV TEMATSKE JEDINICE	METODE IZVOĐENJA NASTAVE (iz knjige predmeta)	OSNOVNA LITERATURA (navesti literaturu i strane iz udžbenika koje se tog dana obrađuju)	DODATNA LITERATURA I IZVORI (stručna literatura, internet izvori, zakoni i sl.)
1.	prva radna nedelja	UPOZNAVANJE STUDENATA SA NAČINOM PREDAVANJA, OCENJIVANJEM I VREDNOVANJEM NJIHOVOG RADA POJAM, PREDMET, METODI I ZNAČAJ EKOLOŠKOG PRAVA RAZVOJ EKOLOŠKOG PRAVA KAO SAMOSTALNE GRANE PRAVA	Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	Str. 13-21	
2.	druga radna nedelja	ODNOS EKOLOŠKOG I USTAVNOG PRAVA ODNOS EKOLOŠKOG I MEĐUNARODNOG JAVNOG PRAVA ODNOS EKOLOŠKOG I UPRAVNOG PRAVA ODNOS EKOLOŠKOG I GRAĐANSKOG PRAVA ODNOS EKOLOŠKOG I KAZNENOG PRAVA	Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	Str. 21-29	

3.	treća radna nedelja	USTAV KO IZVOR EKOLOŠKOG PRAVA RATIFIKOVANI MEĐUNARODNI UGOVORI KAO IZVOR EKOLOŠKOG PRAVA ZAKONI I PODZAKONSKI AKTI KAO IZVORI EKOLOŠKOG PRAVA OBIČAJI I MORAL KAO IZVORI EKOLOŠKOG PRAVA SUDSKA PRAKSA I PRAVNA NAUKA KAO IZVORI EKOLOŠKOG PRAVA	Usmena predavanja ilustrovana u Power Point- u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studentata	STR. 29-40	
4.	četvrta radna nedelja	NAČELA EKOLOŠKOG PRAVA NAČELO PREVENCIJE NAČELO ODRŽIVOG RAZVOJA NAČELO OČUVANJA I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA PRIRODNIH VREDNOSTI NAČELO INTEGRALNOSTI NAČELO ZABRANE NANOŠENJA EKOLOŠKE ŠTETE NAČELO JAVNOSTI I INFORMISANOSTI	Usmena predavanja ilustrovana u Power Point- u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studentata	STR.40-47	
5.	peta radna nedelja	NAČELO ZAŠTITE PRAVA NA ZDRAVU ŽIVOTNU SREDINU I PRISTUP SUDSKOM I ADMINISTRATIVNOM POSTUPKU NAČELO SUPSIDIJARNE UGOVORNOSTI NAČELO PRIMENE PODSTICAJNIH MERA NAČELO PRAVIČNOSTI I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI	Usmena predavanja ilustrovana u Power Point- u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studentata	STR. 47, 48, 52, 53	

6.	šesta radna nedelja	<p>NAČELO ODGOVORNOSTI ZAGAĐIVAČA I NJEGOVOG PRAVNOG SLEDBENIKA</p> <p>NAČELO "KORISNIK PLAĆA"</p> <p>NAČELO "ZAGAĐIVAČ PLAĆA"</p> <p>KRATKO OBNAVLJANJE PREĐENOG GRADIVA</p> <p>ODBRANA SEMINARSKIH RADOVA</p>	<p>Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata</p>	Str. 48,51	
7.	sedma radna nedelja	<p>SUBJEKTI SISTEMA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE</p> <p>MERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE</p> <p>USLOVI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE</p> <p>KONTROLA KORIŠĆENJA I ZAŠTITA PRIRODNIH VREDNOSTI</p>	<p>Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata</p>	Str. 53-54, 56-60	Zakon o zaštiti životne sredine RS
8.	osma radna nedelja	<p>UPRAVLJANJE PRIRODNIM VREDNOSTIMA</p> <p>SISTEM UPRAVLJANJA ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE</p> <p>ZAŠTITA OD HEMIJSKIH UDESA</p> <p>MONITORING</p> <p>FINANSIRANJE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE</p>	<p>Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata</p>	Str. 60-76	Zakon o zaštiti životne sredine RS
9.	deveta radna nedelja	<p>ODGOVORNOST ZA ZAGAĐIVANJE</p> <p>KOLOKVIJUM</p>	<p>Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata</p>	Str. 76-85	

10.	deseta radna nedelja	MERE ZAŠTITE POLJOPRIVREDNOG ZEMLIŠTA I NJEGOVOG KORIŠĆENJA UPRAVA ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLIŠTE I NADZOR NAD SPROVOĐENJEM SISTEMA ZAŠTITE ZEMLIŠTA	Usmena predavanja ilustrovana u Power Point- u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	Str. 87-94	
11.	jedanaesta radna nedelja	ZAŠTITA PRIRODE ZAŠTITA BIODIVERZITETA PRAVNO REGULISANJE ZAŠTITE ŽIVOTINJA PRAVNO REGULISANJE ZAŠTITE BILJNOG SVETA	Usmena predavanja ilustrovana u Power Point- u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	Str. 94-113	
12.	dvanaesta radna nedelja	ZAŠTITA ŠUMA FINANSIRANJE ZAŠTITE ŠUMA NADZOR NAD ZAŠTITOM ŠUMA	Usmena predavanja ilustrovana u Power Point- u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	Str. 113-122	
13.	trinaesta radna nedelja	UPRAVLJANJE OTPADOM PRAVNO REGULISANJE ZAŠTITE OD BUKE ODBRANA SEMINARSKIH RADOVA	Usmena predavanja ilustrovana u Power Point- u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	Str.122-127 I 148-155	
14.	četрнаesta radna nedelja	ZAŠTITA VAZDUHA OD ZAGAĐENJA UPRAVLJANJE KVALITETOM VAZDUHA NADZOR	Usmena predavanja ilustrovana u Power Point- u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije I iznošenje mišljenja studenata	Str. 128-138	

15.	petnaesta radna nedelja	ZAŠTITA VODA SISTEM UPRAVLJANJA VODAMA FINANSIRANJE SISTEMA UPRAVLJANJA VODAMA I NADZOR KOLOKVIJUM I PRIPREMA ZA POLAGANJE ISPITA	Usmena predavanja ilustrovana u Power Point- u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata	Str. 138-148	
-----	-------------------------------	--	---	--------------	--

Plan realizacije izvođenja vežbi po nedeljama:

R.B.	REDNI BROJ RADNE NEDELJE	NAZIV TEMATSKE JEDINICE	METODE IZVOĐENJA NASTAVE (iz knjige predmeta)	OSNOVNA LITERATURA (navesti literaturu i strane iz udžbenika koje se tog dana obrađuju)	DODATNA LITERATURA I IZVORI (stručna literatura, internet izvori, zakoni i sl.)
1.	prva radna nedelja	POJAM, PREDMET, METODI I ZNAČAJ EKOLOŠKOG PRAVA RAZVOJ EKOLOŠKOG PRAVA KAO SAMOSTALNE GRANE PRAVA	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 13-21	
2.	druga radna nedelja	ODNOS EKOLOŠKOG PRAVA I DRUGIH GRANA PRAVA	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 21-29	
3.	treća radna nedelja	IZVORI EKOLOŠKOG PRAVA	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 29-40	
4.	četvrta radna nedelja	NAČELA EKOLOŠKOG PRAVA	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 40-53	

5.	peta radna nedelja	NAČELA EKOLOŠKOG PRAVA	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 40-53	
6.	šesta radna nedelja	SUBJEKTI SISTEMA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE MERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE USLOVI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE KONTROLA KORIŠĆENJA I ZAŠTITA PRIRODNIH VREDNOSTI	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 53-54, 56-60	
7.	sedma radna nedelja	UPRAVLJANJE PRIRODNIM VREDNOSTIMA SISTEM UPRAVLJANJA ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE, ZAŠTITA OD HEMIJSKIH UDESA MONITORING FINANSIRANJE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 60-76	
8.	osma radna nedelja	Kolokvijum I Odbrane seminarских radova			
9.	deveta radna nedelja	MERE ZAŠTITE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA I NJEGOVOG KORIŠĆENJA	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 87-94	

10.	deseta radna nedelja	ZAŠTITA PRIRODE I BIODIVERZITETA PRAVNO REGULISANJE ZAŠTITE ŽIVOTINJA I ZAŠTITE BILJNOG SVETA	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 94-113	
11.	jedanaesta radna nedelja	ZAŠTITA ŠUMA, FINANSIRANJE ZAŠTITE ŠUMA I NADZOR NAD ZAŠTITOM ŠUMA	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 113-122	
12.	dvanaesta radna nedelja	UPRAVLJANJE OTPADOM PRAVNO REGULISANJE ZAŠTITE OD BUKE	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str.122-127 148-155	
13.	trinaesta radna nedelja	ZAŠTITA VAZDUHA OD ZAGAĐENJA I UPRAVLJANJE KVALITETOM VAZDUHA	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 128-138	
14.	četрнаesta radna nedelja	ZAŠTITA VODA, SISTEM UPRAVLJANJA VODAMA FINANSIRANJE SISTEMA UPRAVLJANJA VODAMA I NADZOR	Power Point prezentacije, interaktivni rad, <i>case study</i>	Str. 138-148	

15.	petnaesta radna nedelja	Kolokvijum II Odrane seminarских radova			
-----	-------------------------------	--	--	--	--

TEME ZA SEMINARSKE RADOVE:

- Seminarски rad izrađuje se na osnovu spiska orijentacionih tema i u konsultaciji sa predmetnim nastavnikom.
- Seminarски rad, u obimu od 10.000 do 15.000 karaktera, sa naslovnom stranom (naznaka Univerziteta i Fakulteta, naslov i vrsta rada, ime i broj indeksa autora, ime mentora, mesto i datum), kao i obaveznim zaključkom i spiskom korišćenih izvora (stručna literatura, pravni i internet izvori), dostaviti u papirnoj ili elektronskoj verziji. Uputstvo za pisanje seminarских radova studenti mogu da preuzmu sa internet stranice fakulteta.

Predlozi tema:

Navesti predloge tema po stavkama (broj predloga nije ograničen, ali treba da ih bude dovoljno da studenti mogu da biraju)

1. Mesto reciklaže u zaštiti životne sredine
2. Očuvanje divljih vrsta I njihova zaštita
3. Klasifikacija zaštićenih područja I režim njihove zaštite
4. Upravljanje otpadom na teritoriji Grada Novog Sada
5. Reciklažna dvorišta u RS
6. Pojam deponije I njihova uloga u zaštiti životne sredine
7. Merenje buke u životnoj sredini
8. Politika zaštite od buke u Gradu Novom Sadu
9. Zaštita šuma
10. Zaštita vazduha
11. Zaštita voda

12. Zaštita poljoprivrednog zemljišta
13. Istorijski razvoj ekološke misli
14. Istorija razvoja ekološko-pravne regulative u Srbiji
15. Svetlosno zagađenje kao nova kategorija zagađenje

Studenti mogu sami prodložiti temu na osnovu svojih afiniteta i zainteresovanosti za pojedina ekološka pitanja

PREDISBITNE OBAVEZE

Nabrajanje predisbitnih obaveza:

1. Aktivnost u toku predavanja
2. Praktična nastava - vežbe
3. Kolokvijumi
4. Seminarski rad

- način ispitivanja: Usmeni ispit, pismeni ispit.

- koje tematske jedinice su obuhvaćene ispitom/kolokvijumom

- način provere stečenih kompetencija

NAČIN FORMIRANJA OCENE

Predisbitne obaveze	Poena	Završni ispit	Poena
Aktivnost u toku predavanja	10	pismeni ispit	30
Praktična nastava – vežbe	10	usmeni ispit	
Kolokvijumi (I i II)	20		
Seminarski rad	30		

ISPITNA PITANJA:

1. Pojam i predmet ekološkog prava
2. Odnos ekološkog i ustavnog prava
3. Odnos ekološkog i međunarodnog javnog prava
4. Odnos ekološkog i upravnog prava
5. Odnos ekološkog i građanskog prava
6. Odnos ekološkog i kaznenog prava
7. Ustav kao izvor ekološkog prava
8. Zakoni kao izvor ekološkog prava
9. Podzakonski akti kao izvor ekološkog prava
10. Ratifikovani međunarodni ugovori kao izvor ekološkog prava
11. Običaji i moral kao izvor ekološkog prava
12. Sudska praksa i pravna nauka kao izvor ekološkog prava
13. Načelo prevencije
14. Načelo održivog razvoja
15. Načelo integralnosti
16. Načelo zabrane nanošenja ekološke štete
17. Načelo javnosti i informisanosti
18. Načelo subsidijarne odgovornosti
19. Načelo odgovornosti zagađivača i njegovog pravnog sledbenika
20. Načelo zaštite prava na zdravu životnu sredinu i pristup sudskom i administrativnom postupku
21. Načelo primene podsticajnih mera
22. Načelo „korisnik plaća“
23. Načelo „zagađivač plaća“
24. Zakon o zaštiti životne sredine RS kao okvir regulisanja sistema uređenja i zaštite životne sredine
25. Subjekti sistema zaštite životne sredine
26. Mere zaštite životne sredine
27. Zaštita od hemijskih udesa
28. Monitoring
29. Informisanje i učešće javnosti u donošenju odluka od značaja za životnu sredinu

30. Finansiranje zaštite životne sredine
31. Zaštita poljoprivrednog zemljišta
32. Zaštita prirode
33. Zaštita biodiverziteta
34. Zaštita šuma
35. Upravljanje otpadom
36. Zaštita voda
37. Pravno regulisanje zaštite od buke
38. Zaštita vazduha od zagađivanja
39. Pravno regulisanje zaštite životinja
40. Pravno regulisanje zaštite biljnog sveta